

Vážení čtenáři Caritas et Veritas,

právě jste „rozklikli“ první letošní číslo časopisu Caritas et Veritas. Bohužel série technických a administrativních komplikací způsobila, že je letošní první číslo hotové až nyní. Za to se vám jménem celé redakce velice omlouvám.

Tématem čísla je kaplanství. Tradičně je termínem kaplan označován duchovní, který nepůsobí v obecné farní správě, resp. není kazatelem ve sboru, nýbrž pracuje s určitou specifickou cílovou skupinou: v nemocnici s nemocnými, v armádě s vojáky, ve vězení s vězni – abychom zmínili alespoň u nás dosud nejrozšířenější formy kaplanské služby, které upravují dohody mezi Českou biskupskou konferencí, Ekumenickou radou církví a zpravidla i příslušnými ministerstvy. Vedle těchto oblastí však u nás duchovní spolupracují například také s Hasičským záchranným sborem ČR nebo Policií ČR v rámci tzv. posttraumatické intervenční péče, resp. psychosociální krizové pomoci a spolupráce. I tento druh pastorační práce jsme po dohodě v redakci k tématu kaplanství přiřadili.

Kaplanství vidíme jako specifickou pomáhající profesi, která sice může – a měla by – mít mnoho společného s psychologii, sociální prací nebo zdravotní péčí, ale zároveň přináší svůj vlastní, nenahraditelný příspěvek a pohled na pomoc lidem v rozmanitých životních situacích, jež nebývají nejjednodušší. Proto jde o téma, které je blízké i zaměření našeho časopisu.

V tomto čísle proto najdete rozhovor s Mons. Tomášem Holubem, Th.D., který byl vlastně nejen prvním novodobým českým vojenským kaplanem, ale asi vůbec prvním duchovním na kaplanské pozici po roce 1989. Článek, jehož autorem je Andreas Müller-Cyran z Mnichova, se pak věnuje tzv. tíšňové pastorační – tak by totiž bylo možné charakterizovat přístup vlastní duchovním, kterým se podílejí na posttraumatické intervenční péči, resp. psychosociální krizové pomoci a spolupráci. V prvním odborném článku se doktorandi TF JU Peter Hermanovský a Kateřina Brichácinová zabývají tím, jak jádro křesťanské víry, totiž víra v Trojjediného Boha, úzce souvisí s povoláním křesťana, „žít a být“ pro druhé. Jde vlastně o teologické vymezení základů samotné kaplanské služby. Druhý odborný článek od Adama Mackerleho reflektuje biblickou knihu Job a její výklady. Jako takový by měl posloužit především nemocničním kaplanům, duchovním spolupracujícím s hospici a vůbec všem, kteří jsou konfrontováni s lidským utrpením, při interpretaci zkušenosti utrpení za pomoci Bible a té z jejích knih, která se utrpení věnuje především. Třetí odborný článek, z pera Tomáše Vebra, pak reflektuje historii vojenského kaplanství u nás, konkrétně v období těsně před I. světovou válkou. Číslo uzavírají zprávy o odborných symposiích a aktivitách studentů TF JU a recenze vydaných publikací.

Za povšimnutí stojí, že kromě našeho nesmělého pokusu, jež činíme tímto číslem Caritas et Veritas, není tématu kaplanství zatím věnováno příliš mnoho pozornosti ani ze strany české teologie, ani jiných humanitních a sociálních věd. Přitom jde o oblast, kde se církve diakonicky angažují v tom, co je jim vlastní; jde o oblast, kde je pastorační skutečnou pomocí druhým – a to bez ohledu na jejich víru či morální a názorové postoje. Zatímco si teoreticky lze představit, že organizace typu Charity nebo Diakonie by nemusely existovat, protože jejich sociální a zdravotní práci by mohly převzít organizace jiné, u kaplanské služby tomu tak není. Samozřejmě zde nechci plédovat za zánik organizací, jako jsou Charita nebo Diakonie, jen bych chtěl spolu s autory tohoto čísla a celou naší redakcí poukázat na význam a důležitost, jakou kaplanská služba má. Koneckonců, právě proto jí chceme toto číslo Caritas et Veritas věnovat.